

2025-05-21

§ 80 2025.226 KS

**Finansieringsgrad allmän förskola****Ärendebeskrivning**

Barn- och ungdomsnämnden behandlade den 25 mars 2025, § 23, ärendet om finansieringsgrad av allmän förskola och föreslog kommunfullmäktige att besluta om förändrat avdrag för allmän förskola från 30,5 procent till 16,8 procent. Förslaget innebär högre avgifter för vårdnadshavare vars barn har rätt till allmän förskola och som vistas i förskoleverksamheten mer tid än lagstadgat avgiftsfria 525 timmar, och därmed högre intäkter till barn- och ungdomsnämnden. Barn- och ungdomsnämnden uppskattar att intäkterna skulle komma att öka med mellan 1 200 000 och 1 800 000 kronor per år. För hushåll med en samlad inkomst i nivå med eller över maxtaket (59 440 kronor före skatt per månad och hushåll år 2025) innebär förändringen en avgiftshöjning om 244 kronor per månad för första barnet, 163 kronor för andra barnet, och 81 kronor för tredje barnet, och från och med fjärde barnet 0 kronor. Om hushållets inkomst är lägre än maxtaket blir ökningen motsvarande lägre. För hushåll utan inkomst utgår ingen avgift.

Förskolan finansieras i huvudsak av kommunbidrag, men också av riktade statsbidrag och taxor och avgifter. Taxor och avgifter för förskola påverkas och regleras av rätten till allmän förskola, och av tillämpandet av en maxtaxa – givet att kommunen tillämpar en sådan (Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet), vilket Sveriges samtliga kommuner inklusive Alingsås kommun gör (<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/avgifter>). Barn skall från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola med minst 525 timmar om året, enligt skollagen (2010:800) 8 kap 4 §. Detta brukar benämnas allmän förskola. En kommun får ta ut skäligen avgifter för plats i förskola, men från och med höstterminen det år barnet fyller tre år får avgiften bara avse den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året (8 kap 16 §). Därmed måste ett avdrag på avgiften göras, som framräknas som den allmänna förskolans andel av den totala förskoleverksamheten. En sak att notera i detta sammanhang är att det i skollagen (2010:800) inte är fastställt hur den beräkningen skall göras, varför varje kommun självständigt får avgöra den saken. Barn- och ungdomsnämnden föreslår att de lagstadgade avgiftsfria 525 timmarna skall ställas i förhållande till förskolans öppettider, som beräknas till 3 125 timmar per år. Därmed utgör avdraget – 525 timmar – 16,8 procent av den totala verksamhetstiden. Det nuvarande avdraget är 30,5 procent, vilket motsvarar 953 avgiftsfria timmar; det vill säga 428 timmar fler än lagstadgad miniminivå.

Barn- och ungdomsnämnden har i en omvärldsbevakning jämfört sitt avdrag för allmän förskola med liknande kommuner samt med kommuner inom Göteborgsregionen och funnit att de gör avdrag med allt från 12,5 procent till 33,3 procent; att medelavdraget för liknande kommuner är 24,8 procent, och 19,8 procent för kommuner inom Göteborgsregionen. Mindre avdrag innebär högre avgift för barnets vårdnadshavare och därmed högre intäkter till barn- och ungdomsnämnden, och tvärtom.

**Beredning**

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 12 maj 2025 lämnat följande yttrande och förslag till beslut:

				Utdragsbestyrkande
--	--	--	--	--------------------

2025-05-21

Kommunledningskontoret har tagit del av barn- och ungdomsnämndens förslag och delar nämndens bedömning.

Kommunledningskontoret noterar att en bärande del i beräkningen av det relativa avdraget för allmän förskola från barnomsorgsavgiften utgörs av den tid som de lagstadgade 525 avgiftsfria timmarna skall reduceras ifrån. Barn- och ungdomsnämndens beräkning av det värdet utgår ifrån förskolans öppettider, som beräknas till 3 125 timmar per år, och utgör ett mått på den totala tillgängliga verksamhetstiden. Andra kommuner använder både samma och andra beräkningsförutsättningar. Lagstiftningen stipulerar inte hur värdet skall räknas fram. Kommunledningskontoret finner att barn- och ungdomsnämndens förslag till beräkning är både godtagbar och rimligt användbar och ligger i linje med flera av de andra GR-kommunernas beräkningar.

Med anledning av ovanstående har kommunledningskontoret inget att erinra mot förslaget och föreslår att avdraget för allmän förskola fastställs till 16,8 procent och börjar gälla från och med 1 januari 2026.

**Förslag till beslut på sammanträdet**

Anton César (S) föreslår följande ändring i förslag till beslut:

Socialdemokraterna föreslår att höja procentsatsen för avdraget till 20 procent, för att sänkningen inte ska bli för stor för de som tjänar allra minst.

**Beslutsgång**

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut.

**Omröstning**

Omröstning begärs.

Följande beslutsgång godkänns:

Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Nej-röst för bifall till Anton Césars förslag till beslut.

**Omröstningsresultat**

Med 3 ja-röster och 4 nej-röster finner ordföranden att arbetsutskottet beslutar att bifalla Anton Césars förslag till beslut.

Omröstningsresultatet finns i slutet av paragrafen.

**Beslut****Förslag till beslut i kommunfullmäktige**

Avdraget för allmän förskola fastställs till 20 procent och börjar gälla från och med 1 januari 2026.

2025-05-21

**Anteckning**

Lady France Mulumba (KD) lämnar följande protokollsanteckning:

Vi kristdemokrater ställer oss bakom förslaget att avdraget för allmänna förskolor ska utgå från förskolans öppettider. Vi välkomnar också justeringen av avgifter, som går från nuvarande 30,5 % till 16,8 %. Vi betraktar den höjningen av avgiften som en åtgärd som syftar till att ge förskolan nödvändiga förutsättningar att bedriva en mer kvalitativ verksamhet. Vi dock önskar att denna förändring skett mer gradvis, med tanke på den ekonomiska press som många hushåll nu upplever. Som vi alla vet så har det varit några mörka år för svensk ekonomi i stort och inflationen har legat som en våt filt över svenska hushåll. När det blir dyrare att leva måste vi som beslutsfattare se vad vi kan göra för att göra livet lite lättare för dem som tjänar minst. Därför anser vi att en justering från nuvarande 30,5% till ex 20,5% hade varit mer önskvärt i nuläget.

**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse - Finansieringsgrad allmän förskola
- §23 BUN - Finansieringsgrad allmän förskola
- Bilaga, finansieringsgrad allmän förskola

2025-05-21

**Voteringslista: §80****Ärende:** Finansieringsgrad allmän förskola, 2025.226 KS

Voteringslist(or)

Omröstning gällande finansieringsgrad för förskola

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Jan-Erik Wallin (M), ordförande	X		
Anton César (S), vice ordförande		X	
Anita Hedén Unosson (S), ledamot		X	
Peter Norlander (S), ledamot		X	
Lady France Mulumba (KD), ledamot	X		
Jens Christian Berlin (L), ledamot	X		
Mats Bjelkemyr (SD), ledamot		X	
Resultat	3	4	0